

Naš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto: ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Večja za celo leto 5 K, za pol leta 2 K 50 v. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposiane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 v.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Uredništvo in upravnništvo je v Kamniku, kamor naj se izvolijo pošiljati dopisi, naročnina in reklamacije. Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi se računajo tristoletna petit-vrsta po 14, 12 in 10 v. za 1-, 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: „Proč od Avstrije“. — Bosna-Hercegovina — apel na Evropo! — Grof Goluhovski. — Poslanska zbornica. — Političen pregled. — Štajersko: Razno. — Koroško: Razno. — Primorsko: Razno. — Kranjsko: Razno. — Raznoterosti. Podlistek: „Naše gore list...“ — Beguni z otoka Sahalina.

„Proč od Avstrije“.

Ne davno umrli norveški pisatelj Henrik Ibsen pravi nekje, da ima vsak človek v svojem življenju nekaj takozvanih „črnih pik“. Koliko takih žalostnih trenutkov nima potem kaka javna uprava, celo ako je ta — avstrijska! In ne gre se nam omenjati in označevati takih „črnih pik“ samo enostranski, ampak jih podati z vso objektivnostjo, kakor bi sodil o njih človek brez predsodkov, brez zaslepljenosti, brez drugega namena, kakor jih mirno in dostojno oceniti.

Slabotnega človeka se nihče ne boji; strah imamo pred močnimi; duševno visokega spoštujemo. Avstrija ni ne eno ne drugo. Naša država je prevelika, da bi se je vsaj nekatere obmejne države ne imele bati, a vendar mnogo premajhna, da bi prihajala pri vseh v resno vpoštevanje; tiste visoke duševne sile na vodilnih mestih, ki vzbujajo na zunaj spoštovanje, pa nima. Kar imenujemo državno previdnost, razumevanje razmer in spoznavanje dejanskih odnošajev, zavedanje svoje naloge in zdravo parlamentarno življenje — za vse to ne dobimo v naši državi primerov. Ako pogrešamo vsega tega, nam seveda ne ostane dosti, kar bi vzbudilo.

„Naše gore list...“

Vlak je drdral proti Zagrebu, enakomerno ropotaje. Tik njega na desni, skoraj pod njim, je valila hči slovenskih planin svoje vodovje; živahni valčki so poskakovali in se vzpenjali, kakor bi hoteli po svetlih solnčnih žarkih odhiteti proti nebu... Ali padali so nazaj in se pršili v tisoče demantov.

Sedel sem pri oknu kupeja in opazoval igro vode. In splavala je moja duša nad reko gori v tiste solnčno lepe kraje, ki so jih rosili na svojem potu ti nešteti vodni biseri, zamislil sem se v pestre cvetove po gorskih livadah, ki so jih poljubovale v ranem jutru blesteče kapljice, in pred očmi so mi stopale brhke planinske vile, slovenska dekleta, ko so se zrealila njih zorna, zdrava lica v bistrem studencu, v žuborečih potočkih, ki tvorijo sedaj ogromno, široko in veličastno reko. Tako se poraja slovenska misel: med bujnim cvetjem planinskim, v čutečih sreih dekliških... In raste ter se veča in širi, dokler ne naraste v mogočen val, neustrahljiv, v kraljevsko reko, neusahljivo, nepremagljivo... In ta reka se vali in dostojanstveno vrača pozdravo pisanim slovenskim krajem, ki so se privili na njeno obrežje, kot se stisne fant v naročje svoje ljubice. — Ponosen je njen tek in vendar ljubeznjiv, vabljev.

Sava — misel slovenska...
Tedaj sem bil še idealen študent in moje srce je bilo velik umetnik. Svet sem si slikal z

jalo na zunaj občudovanje nad spretnostjo onih krogov, v katerih rokah je ležala do zdaj usoda države in narodov. Ali tudi tem vodilnim krogom se je posrečilo vzbuditi pri naših sosedi en čut, in to je nepopisna srd in sovraštvo do Avstrije. Odkar je ogrski ministrski predsednik Wekerle javno izpovedal, da ni Avstrija in Ogrska skupna država in da skupne vlade nimamo, moramo prištevati tudi Ogrsko in Hrvatsko inozemstvu. In morda nikjer več na svetu — če hočemo izvzeti Srbijo in Bosno-Hercegovino — ni prešel ta srd do Avstrije bolj v kri in meso, kakor ravno pri naših najbližjih sosedi: Hrvatih in Madžarih. Prav živo so mi še v spominu besede hrvatskega poslanca in delegata budapeštanske zbornice, Tuškana, ko je dejal ne davno tega na nekem javnem shodu: „rajši s hudičem, kakor z Dunajem“.

Dunaj in Avstrija je danes v inozemstvu isti pojem. Kajti klic „proč od Avstrije!“ ne velja narodom, ki prebivajo v tej nesrečni polovici habsburške monarhije, ampak ga je istovetiti s klicem „proč od Dunaja!“ t. j. proč od onega režima, od one vlade, ki nima o potrebah narodov v monarhiji niti pojma, ki se ji o svojih dolžnostih napram ljudstvu niti ne sanja. Danes je ime Avstrija na zunaj — in na znotraj skoro niso razmere drugačne — tako zoprno, da se vsakemu nehotе stisne pest, začuvši to ime. Beseda Avstrijanec znači danes na Ogrskem, in dozoreva tudi že na Hrvatskem: izdajalec. Pisatelju teh vrstic je pravil nekoč znani srbski zarotniški častnik: „ko so čuli Belgradčani po noči streljanje, so mislili v prvi

živimi, nežnirni barvami in vse, kar sem videl in slišal, sem spojil v svojem sreju v prijetno harmonijo, da je odmevalo v mogočnim, blagoglasnih akordih.

Zato sem mislil tako, ko sem motril Savine valčke, ki so se hrepeneč vzpenjali proti čistim solnčnim žarkom.

Zatopljen sem bil v svoje razmišljanje in nisem se dosti brigal za pogovore svojih sopotnikov, dveh gospodov, ki sta mi sedela nasproti in kramljala po nemško. Eden izmed njiju se je udobno naslanjal na blazine, roki je držal sklenjeni na obilem trebuhu in zdajpazdaj si je obrisal potno kapljico, ki mu je zdrsela po tolstem, zarjavelem obrazu doli med gosto brado. Gledal je skozi okno in opazoval okolico, kot bi presojal in cenil njive, travnike in gozde. Razpravljal je z globokim glasom o raznih gospodarskih vprašanjih, beseda mu je tekla odločno in trdo, kakor bi pribijal. Kadar je dejal kaj posebno važnega, se je ozrl na svojega tovariša, in roki, ki sta mu bili pregloboko zdrknili, je premaknil za dva gumba na suknji višje.

Drugi sopotnik je bil majhne, tanke postave, oči so mu nemirno švigale pod zlatimi naočniki in prikimal je z gladko obritim obrazom. Kadar je odgovarjal, se je držal na smeh in je gladil srebrni ročaj palice s palcem in kazalcem.

Debeli gospod — bil je veleposestnik nekje blizu — je pravil, kako izborna so se obnesli hmeljevi nasadi v njegovem okrožju in kako

hip, da nas je napadla Avstrija“. In kako menijo o „Avstriji“ vodilni krogi na Bolgarskem?

Kako je prišlo do popolnega bankerota naše zunanje politike? Odkod žanjemo na zunaj samo srd mesto ljubezen in spoštovanje? Kako zgodovinski je stvar utemeljena!

Od srednjega veka, ves novi vek do leta 1866., ko so nas pobili pruski vojaki pri Königgrätzu na Češkem, je bila zgodovina Avstrije obenem zgodovina Nemčije. Eno je spopolnjevalo drugo: slava Nemčije je bila obenem slava Avstrije in obratno. Naša država je imela v Nemčiji prvo vodilno besedo, v sa pozornost Avstrije je bil zapad, Nemčija. A zgodilo se je, da je iztrgala naši državi in obenem naši dinastiji vodstvo v Nemčiji ona država, katere suveren je prejel leta 1701. krono iz rok Avstrije!

Ko je reorganiziral Bismarck leta 1863. prusko armado proti volji poslanske zbornice, je nastala v vseh krogih splošna nezadovoljnost. To razburjenje pruskega prebivalstva je hotel porabiti naš vladar Franc Jožef I., da reši vprašanje Zedinjene Nemčije v smislu in interesu Avstrije t. j. da si zagotovi hegemonijo naše države. Ta nakana pa je bila seveda črta čez Bismarckov račun, ki je hotel Zedinjeno Nemčijo pod pruskim vodstvom. Naravno: Bismarck je bil v službi pruskega kralja in ne avstrijskega cesarja. S poveljanjem Prusije povelja samega sebe. To je vedel Bismarck dobro, zato je porabil, čim je imel vojaštvo preustrojeno pod Moltkejem, neznamen vzrok kot pretezo in napovedal Avstriji vojsko.

izvrstno se obdeluje polje z novimi poljedelskimi stroji, ki jih je bil pred kratkim naročil s Češkega. Tovariš mu je pritrdil in še dostavil, da bi se moralo tudi pri kmetih vzbuditi zanimanje za racionalnejše obdelovanje zemlje, in pri tem se je tako razvnel, da je tolkel in razbijal s palico po tleh kot za spremljevanje. Videlo se mu je, da je advokat ali kaj podobnega... morda marljiv pospeševatelj ljudske izobrazbe.

Razgovor mi je brnel po ušesih, kot bi prihajal od daleč, daleč, in nisem se zmenil zanj, kajti ni se ujemal s harmonijo v mojem sreju. Zdel se mi je kot šumenje ljudstva, ki se meša med zvoke orkestra, a ga ne moti.

Hipoma je udaril tanki potnik močnejše po tleh, da me je neljubo zdramilo iz misli, in vzkliknil:

„Apropos! Ali že veste, da se bodo menihi zopet naselili v zapuščenem samostanu tam nekje blizu vašega posestva? Dovoljenje že imajo.“

Veleposestnik se je nemirno premaknil, kot bi ga bila pičila osa, roki sta se mu razklenili in zdrsnili navzdol in izpregovoril je jezno in ogorčeno, da se mu je tresel glas:

„Ah, ti prekleti črnuhi! — Vse bodo zasidli, povsod hočejo zagospodariti!“

In njegov odgovor je bil izrečen v pristni kranjski slovenščini...

V spodnjih tonih je nastala zmešnjava, začelo in zastakalo je, kot bi bila počila struna,

Ali čim je napočil 3. julij leta 1866. in so premagane bežale z bojišča pri Königgrätzu oziroma Sadovi naše armade in se je odpovedal naš vladar v praškem miru absolutno vsem inspiracijam v Nemčiji in priznal vodstvo v tej državi Prusiji, bi bilo vendar pričakovati, da bi znala tudi naša vlada prav spoznati, kaj se je to reklo. Zmaga Prusov leta 1866. je pomenjala dejanski popolno izpremembo naše zunanje politike: pot v Nemčijo smo si zaprli, zaprli za večno sami s svojo korumpirano — spominjamo na velikanska poneverjenja in sleparije v času te vojske — in zaslepljeno vlado, ki ni vedela kaj pripravlja Bismarck — na srečo Slovancov, kajti kakor je bilo leto 1866. usodepolno za nemško politiko Avstrije, tako je dobrodošlo slovanstvu. Izvedla je prej Italija klic „proč od Avstrije“, pridružila se ji je zdaj še Nemčija.

Ob zaprti poti v Italijo, Nemčijo in Rusijo je bilo vendar pričakovati, da je ta dogodek — ki ga je prijeti skoro z roko — vendar dovolj velik, da odpre našim vodilnim krogom oči. Od vseh drugih strani odrezani po močnejših in sposobnejših, kakor mi, nam je bila odprta pot samo še na Balkan. Oholo, prevzetno in nečloveško ravnanje avstrijskih krogov v Nemčiji in Italiji in ti končni porazi pa bi moralo navdati naše vodilne kroge tudi s prepričanjem, da ne obstoji zunanja politika, ki računa na uspeh in ne na bankerot, v politični brutalnosti in v kulturnih nasilstvih. Ne gre se zato, da si pribore naši vladni organi naslov „avstrijske hijene“ kakor so nazivljali Italjani naše visoke cesarske funkcionarje v Benečiji in Lombardiji, ampak v prvi vrsti si je treba dobiti zaupanje in prijateljstvo sosednih narodov, na katere nas veže bodisi zgodovinska usoda ali geografska lega.

Ali za vse to imajo avstrijski organi zavezane oči. Zarili so se kakor krt globoko v svojo nemško politiko, ki je pokazala vso nesposobnost naše vlade pri Königgrätzu v tako blesteči luči, in še vedno ribarijo v tem, kar je pripeljalo do leta 1866. Mesto da bi se oklenila naša vlada zapadnih sosedov in zlasti Hrvatov, Srbov in Bolgarov z največjo ljubeznijo, pripravlja zopet tu iste prizore, kakor so se odigravali na zapadu. Izpremenilo se ni nič drugega — izučila jih ni niti čas in dogodka! — kakor samo pozornica. Do istega sovraštva, kakor je bilo nekoč proti Avstriji v Nemčiji in Italiji, je privedla naša politika z občudovanja vredno doslednostjo tudi na Balkanu.

Glasom pragmatične sankcije imajo Ogri pravico, izbrati si lastne kralje takoj, ko umre zadnji potomec Leopolda I. — ne tako Avstrija

in nastala je grda, hripava disharmonija v mojem srečju...

Spoznal sem, da sta bila moja sopotnika Slovenca, „naše gore lista“, le par besed je zadostovalo, da sem prišel do tega spoznanja, le par besed, da so izzveneli krasni akordi, le par besed, da so se pretrgale od vrha do tal pestre slike v moji notranjosti.

Tačas sem bil pač še idealen študent in moje srce je bilo velik, ali slab umetnik...

Valila se je dalje mogočna Sava in njeni valčki so poskakovali. Solnce je lilo svoje žarke na njeno površino — ali sredi nje se je valil grd, umazan tok, poln blata, poln grdobe, in iz njegovih temnih valov se je vzdigoval strupen, neprijeten duh...

Toda tam zgoraj še cveto in zelene prostrane livade, še trepečejo v tisočeri barvah rosnih biseri in še se zrealijo zorna lica slovenskih deklet v bistrih studencih in žuborečih potočkih — in Sava — misel slovenska — bo zopet čista in lepa pozdravljala slovenske kraje...

Mefisto — Trst.

Beguni z otoka Sahalina.

Sibirski povest. Spisal Vladimir Karalenko. (Dalje.)

6.

Trinajst dni je minulo, odkar smo prišli na otok. Prihodnjega dne v jutro je privedel Bobrov k nam v gozd Burana in potrebno

— ali kakor se zdi, niso voljni čakati niti toliko časa. Naši ministri so neprestano blebetali o „skupni“ državi — zdaj pa pride naenkrat ogrski minister in konstatira, da tega sploh nikjer ni! Z Madžari sklepajo zveze Hrvatje in Srbi, Herceg-Bosanci pozivljejo Evropo, naj za božjo voljo vendar odzame civilizirani svet berlinski mandat Avstriji in izroči te dve deželi kaki drugi državi: to je sad avstrijske politike in modrosti naših najvišjih vladnih krogov!

Proč od Avstrije, proč od Dunaja, proč s tako vlado, ki misli, da obstoji ves svet zaradi nje in ni ona zaradi drugih — ti kliči pa niso danes samo parola tistih držav in držav, kjer edino bi še lahko imela Avstrija kaj ugleda in veljave, ampak so tudi manj ali več izraženi pri raznih narodih, ki jih je odločila usoda, da dele nekoč svojo srečo in nesrečo z Avstrijo samo.

Kakor se vsaka zgodovinska težnja gotovo nekoč zaključi, kakor se je vresničil klic „Proč od Avstrije!“ na zapadu pri Königgrätzu, tako mora dobiti tudi ta srd do Avstrije, ki nas obdaja ob času na celem zapadu, nekoč svoj naravni konec.

Prva faza gibanja „Proč od Avstrije“ se je odigrala leta 1866. in morda ne bo dolgo, ko pride podobno leto — komu v škodo in komu v korist, ni mogoče prorokovati, ker je usoda narodov, držav in dinastij mnogokrat odvisna od trenutnih razmer; gotovo pa je, da so vse druge države in narodi prej opravičeni kakor Avstrija trditi, da nimajo ničesar izgubiti, ampak samo dobiti. Pod takimi razmerami ni težko pričeti z igro. In kaj poreko k vsemu temu narodi, katerih dolžnost je, poseči vmes: mi Avstriji? Ali nam ni mnogo ležecnega na tem, da živimo s sosedi v največjem sporazumljenju, predvsem v najodkritosrčnejših odnosih do slovenskih balkanskih narodov in nam sosednje Italije?

Pogoj tega pa je, da se odtrgamo od nemškega centralizma, da dokažemo vladi njeno popolno nesposobnost in nezmožnost — treba je v to parlament na podlagi splošne in enake volilne pravice, kjer govori res ljudstvo in ne nekaj privilegijev! — da se umakne tak režim, kakor je bil do sedaj, parlamentarni vladi.

Zato mora biti tudi naša parola „proč od Avstrije“ seveda v prenesenem pomenu besede: režim in ne ozemlje. Le tedaj, ako smo dovolj močni, izvesti ta klic prej, preden naši sosedje, rešimo marsikoga, ki mu gotovo drugi Königgrätz ne more biti ljub. Končno, brez ozira na drugo: v našem velikem interesu je, da pride čim prej do soglasja na Balkanu, torej —

prtljago. — Beguni so odmolili skupno molitev, se poslovili od Bobrova in se podali na pot, na beg.

* * *

„In srce vam je moralo poskakovati vesolja, ko ste se podali na pot?“ vprašam pripovedovalca, ko vidim, kako se je naenkrat oživel in kako je postajal njegov glas močnejši.

„Kako bi tudi ne! Komaj stopimo v šume in smo poslušali njeno šepetanje — verujte mi, gospod, zdelo se nam je, kakor da smo prerajeni. Vsi smo bili veseli, samo Buran je šel s povešeno glavo, nerazločne besede mrmraje. Ni ga bilo veselja v njegovem srečju, ko se je podal na pot. Kakor da je slutil, da mu ne bo treba več dolgo hoditi.

Takoj pričetkom smo zaznali, da ni naš vodnik Buran kos svoji nalogi. Res je bil navajen pohajkovanja in klatenja po deželah ter je že tudi enkrat ubežal s tega otoka, torej bi moral pot dobro poznati, ali vzlic temu sva zdvomila Volodja in jaz prav kmalu nad njegovo zmožnostjo.

„Le glej“, mi je dejal Volodja, „da se nam še kaka nezgoda ne prigodi. Zdi se mi, kakor da Buranu nekaj manjka.“

„Kako?“ vprašam jaz. „Zakaj?“

„Kakor da ni pri pravi pameti. Sam s seboj govori nerazločne besede, maha z rokami in kima z glavo, ukazuje nam pa ničesar, kako naj delamo. Že davno bi morali počivati, on pa sili naprej. Ne bo vse v redu z njim.“

Bosna-Hercegovina — apel na Evropo!

Bosna in Hercegovina sta po srečnem prizadevanju avstrijske vlade na robu propasti. Okrog 25 uradnikov v celi deželi je domačinov, vsi drugi so tujei, ponajveč Nemci. Obnašanje teh organov napram ljudstvu je mnogokrat naravnost nesramno. Poročilo našega ministra Buriana o Bosni in Hercegovini je popolnoma zlagano, niti ena desetina ni resnice. Vseh 28 let ni storila naša vlada drugega, kakor izsesavala je bosansko-hercegovski narod do mozga in ga sleparila, kjer je mogla. Za tobak je obljubila po okupaciji, da jim plača 2—3 krone vsak kilogram, a dá v resnici le 90 vinarjev: in zdaj premislimo, kako drago prodaja vlada ta tobak nam. Za kubični meter drv plača vlada domačinom 60 novičev, prodaja pa za 40 K! Železniški tarif je urejen tako, da ne morem domačin ničesar prevažati po deželi. Iz Mostara do Sarajeva znaša voznina več, kakor iz Dunaja v Mostar! Izmed 239 ljudskih šol so urejene vse tako, da se deci nikjer ne vcepi ljubezen do domovine, ker je to baje nevarno! Za posojila mora plačevati kmet v zemeljsko banko 10—12 % — po avstrijskih zakonih velja to za oderuštvo. Vse časopisje zapleni vlada. Mostarski „Osvit“ ima včasih same inserate, vse drugo je zatrla avstrijska cenzura. Ko je hotel prirediti neki mlad doktor ljudsko predavanje, mu ni dala oblast dovoljenja, češ Vam ni treba med narod, mi imamo že svoje — uradnike! Nekega hajduka so žandarmi ubili. Domačini so ga hoteli oprati in pokopati, ali kaj so storili funkcionarji avstrijske vlade? Prijeli so ubitega in ga vrgli v kanal stranišča! Ko so imeli v nekem bosanskem mestu mladi izobraženci ustanovni shod za čitalnico, jih je obdajalo orožništvo in policija. S takim nečloveškim ravnanjem je dosegla Avstrija samo eno: bolj jo sovražijo Herceg-Bosanci, bolj se je boje kot samega vruga.

Da opozore na to tiranstvo poslance in ogrske ter hrvatske delegate, ki so baš zdaj na Dunaju, so napravili Srbi in Hrvatje iz Bosne in Hercegovine na Dunaju javno zborovanje, kjer so podali sliko delovanja naše slavne vlade. Navzoči so besneli jeze in sovraštva do tistih krogov, ki vladajo na tak način. Končno je bila sprejeta — govorila je cela vrsta poslancev in delegatov, tako Srbov kakor Hrvatov, Čehov in Slovencev — resolucija, v kateri se zahteva za Bosno-Hercegovino ustavno vlado, prostost tiska, zbiranja in besede ter splošna in enaka volilna pravica. Sprejeta je bila tudi sledeča resolucija:

Tudi meni se je tako zdelo. Zato stopiva k Buranu in mu praviva: „Očka, kam pa tako hitiš? Ali bi ne počivali malo?“ Buran se je obrnil, gledal nas je nekaj hipov in šel nato zopet naprej.

„Počakajta! Kam se vama tako mudi s počivanjem? V varkih ali pagibi vas že postrele, in potem spite lahko mirno.“

Da bi ga...! Toda nisva se hotela z njim prepirati. Naposled pa sva tudi videla, da je imel Buran prav: prvega dne smo morali samo bežati in nič počivati.

Ko gremo še nekaj časa naprej, me vstavi zopet Volodja:

„Čuj Vasilij, in vendar ni prav.“

„Zakaj ne?“

„Pravijo, da je do vark dvajset vrst. No, in osemnajst jih imamo gotovo že za seboj. Da ne pademo vojaškemu kordonu v varkih baš v naročje!“

„Buran, hé, Buran, stoj!“ kličeva.

„Kaj hočeta?“

„Do vark ne more biti več daleč, kaj?“

„Ne, daleč je!“ odgovori in hiti zopet naprej.

Manjkalo je za en las in vsi bi prišli zdaj v največjo nesrečo. K sreči opazimo še pravočasno ob morskem obrežju čoln. V istem hipu smo se že tudi vsi vstavili. „Če je čoln tu, morajo biti blizu tudi ljudje, smo si mislili. V grmovje torej vsi!“

In res smo se poskrili v gozdu, ki se je razprostiral ob obeh straneh reke, ob kateri je

„Bosanci i Hercegovci na skupščini držanoj u Beču (Dunaju) 19. juna 1906 u prisustvu austrijanskih, ugarskih i hrvatskih delegata i poslanika, na ogromnog broja Slovena, prijatelja Bosne i Hercegovine, konstatuju ovo:

Okupaciona Uprava u Bosni i Hercegovini pokazala se je apsolutno nesposobna, da za 28 godina izvrši berlinski mandat. Naprotiv (nasprotno), ta Okupaciona Uprava dovela je zemlju na rub propasti te time prouzrokovala u najnovije vrijeme često paljevine, ubijstva u obči narodni krvavi pokret, koji nosi u sebi nedogledne posledice po siromašni narod, a ozbiljnu opasnost (resna nevarnost) po evropski mir.

S toga zabrinuti Bosanci i Hercegovci najponiznije mole (prosijo) Evropu:

da potpisnice berl. kongresa revidiraju berlinski ugovor u koliko se odnosi na Bosno Hercegovinu, ter da što prije zamjene (zamenjajo) nesposobnu i po mir (za mir) opasnu okup. upravu evropskom komisijom (komisiji), koja će narodu umiriti, pravedno mu rješiti agrarno pitanje te u sporazumu s narodom odrediti Bosni Herceg. državnu formu i priznati joj popuno samostalnost.“

Iz obilih na shod došlih brzojavk najnavedemo samo to, ki jo je poslal urednik „Srbske rieči“ iz Sarajeva: cenzura brisala viest o zboru Vašem, gje sam pozivao, da narod pozdravi. — Urednik“.

Grof Goluhovski.

Naš nesrečni zunanji minister Goluhovski, ki je kriv vsega bankerota naše politike na Balkanu, je doživel v ogrski delegaciji, ki zboruje te dni na Dunaju tako strahovit poraz, da mu ni kaj bolj primernega želeči, niti z ozirom na njegovo osebno delc, niti z ozirom na javne potrebe.

Avstrijska delegacija seveda nima niti dovolj poguma niti dovolj odločnosti, da bi povedala resnico tako, kakor je. Govorili so in vezali lepe besede v dolge stavke hoteč naslikati najmanjši, in če tudi le slučajni uspeh Goluhovskega, kot največjo državopolitično pridobitev. Dejanski pa so razmere take, da je Goluhovski, če tudi sam poljskega rodu, največji nasprotnik Slovanov. Temu njegovemu čutu odgovarja vse njegovo delovanje na zunaj. Občudovalec nemškega cesarja in poln naivne vere v trozvezo, je imel oči samo za zapad — kjer nimamo mi Avstrijci ničesar iskati. O državah pa, na katerih bi morali imeti mi velik interes, je govoril o vsaki priliki tako prezirljivo in v takem tonu, da ni odgovarjal ta ne

dostojanstvu njegove misije, ne stališču, ki ga imamo mi kot velesila sredi Evrope.

Razume se, da ogrska delegacija ni morda kritikovala tako žgoče Goluhovskega samo vsled tega, ker je doživel na zunaj fiasco za fiasco, da ji ni bilo toliko za stvar, kakor za osebo. Kar je bilo zraven dejanske in stvarne kritike, je imelo največ namen, prekriti osebno mržnjo do našega zunanjega ministra. Zatrjuje se namreč, da je posredoval baš Goluhovski marsikdaj pri cesarju na škodo Košutovcem in dolžili so ga celo, da je bila ona petminutka avdijenca Košutovec pri cesarju (23. septembra 1905.) njegovo delo.

Ogrski delegatje so izjavili drug za drugim, da sicer pritrdijo proračunu skupne vlade, a to ne Goluhovskemu na ljubo, ampak vsled pakta, ki ga je podpisala madžarska koalicija pred cesarjem.

Grof Batjani je dejal, da je že stara avstrijska težnja, razdeliti in vladati: divide et impera, ki jo je zasledoval ne samo Goluhovski, ampak tudi vsi njegovi predniki. Na ta način so ščuvali narodnosti drugo na drugo. S tem pa se je vzbujala na znotraj le črt in mržnja napram osebam na zgorej, in na zunaj sovraštvo proti monarhiji.

Ali izvaja naš zunanji minister svoje posledice iz tega ali ne, nam bi bilo lahko vseeno, da ni njegovo delovanje tudi v veliko škodo posebej nam Slovincem in Jugoslovanom v obče. Vsled tega bi bilo želeči, da poda Goluhovski čim prej svojo demisijo.

Poslanska zbornica.

Poslanska zbornica razpravlja o proračunskem provizoriju. Oglašeni so vsi skup 40 govornikov. Dvajset za, dvajset proti. Proti govore tudi slovenski poslanci Pfeifer, dr. Ploj in dr. Tavčar. Vendar utegne priti do besede samo dr. Tavčar, ker preide zbornica prej do volitev glavnih dveh govornikov.

Proti proračunskemu provizoriju so govorili do sedaj Mladočehi (dr. Stransky), socialisti (dr. Ellenbogen) in Vsenemci (Wolf). Slednji so bili pripravljeni pritrditi proračunu samo za mesece julij do septembra. Za dovolitev proračuna je govoril med drugim tudi grof Sternberg, ki je porabil zopet to priliko — kakor vsak svoj govor — da se je neusmiljeno znašal nad vladarjem, ali konec njegove jeze je vedno ta, da dovoli vladi kar hoče. Na mestu pa je bila njegova graja vladnih organov na Češkem.

Pri zadnjem obisku Češke so bile razobešene na celi poti črno-rumene zastave. Sternberg je dejal, da je bilo vse to le umetna ko-

Stari Buran je marširal še trenotek pred svojo smrtjo.

Ponajveč nas je vodila pot po hribih; sicer je bila hoja zelo naporna, ali varnejša kot v dolini. Tod bivajo samo domačini, ob vodi ali ob morju. Žive se največ od rib, ki jih nalove ob morskem obrežju. Tudi mi smo lovili ribe kar z rokami, kolikor smo jih hoteli. Tako mnogo je te živali tu.

Tako smo bežali vedno naprej. Kjer se nam je zdelo manj nevarno, smo se bližali morju in šli ob njegovem bregu; čim pa je utegnulo priti vmes kaj nevarnega, smo jo hitro ubrali v hribe. V velikih lokih smo obšli kordone, kar je bilo včasih zelo težavno. Nekatere straže leže dvajset vrst daleč med seboj, druge celo petdeset. Uganiti nismo mogli tega nikdar. Varoval nas je sam Bog: vse smo srečno obšli, samo zadnjega ne ...

Moj pripovedovalec je obstal. Kmalu nato je vstal.

„No kako je bilo potem?“ ga vprašam. „Mislim da je že čas, da pogledam po konju. Odvezati ga moram od kopče.“

Stopila sva na dvorišče. Mraz je malo odjenjal. Megla je padla. Tujec se je ozrl proti nebu.

„Visoko stoje zvezde“, je dejal, „mora biti že čez polnoč.“

Ker ni bilo več megle, sva pregledala lahko vse kočee sosednje naselbine. Vse je mirovalo in

medija in da na Češkem vsled početja vlade nihče te zastave ne spoštuje, torej se je hotelo s tem cesarja preslepiti. Očitano nekaterih čeških listov, da je Sternberg tajni agent prestolonaslednika, je odgovoril, da je to navadna izmišljotina. Če bo varoval prestolonaslednik načela Habsburžanov (žal da ni povedal Sternberg, kaj si pod tem misli) mu hoče pač zvesto služiti, ako pa bo vladna metoda tudi pod njim le perfidija, izdajstvo in sleparstvo, bo on bodočemu cesarju prav tak sovražnik, kakor je sedanjemu.

Danes na sredo popoldne odgovarja nekaterim izvajanjem predgovornikov ministerski predsednik Bek. Zdaj-le govori železniški minister Derschatta.

Ko je omenjal Bek, da je vlada pripravljena glede volilne reforme na vsak kompromis in modifikacijo, ki povspešuje volilno reformo, mu je zaklical dr. Tavčar: To smo videli na Spodnje Štajerskem!

Goluhovski — odstopi.

Dunajski in londonski listi javljajo, da je Goluhovskega odstop že sklenjena stvar. Grof Goluhovski se umakne sredi avgusta. Njegov naslednik postane najbrže sedanji londonski poslanik grof Mensdorff-Ponilly. Grof Mensdorff je v sorodu z angleško kraljevo rodbino.

Češka.

(K obisku našega cesarja.) Poročali smo že, da se je podal naš vladar na potovanje k liberški razstavi. Ob tej priliki se je mudil v raznih mestih. Napovedan je bil obisk tudi v nemškem mestu Gablone. Tu je prosil župan in okrajni glavar mestno prebivalstvo, naj odstrani vse frankfurtarske zastave, češ da ta barva cesarja žali. Nadalje je dalo županstvo sneti vse poulične nadpise na Bismarckovem trgu, eno tablo pa s tem nadpisom, ki je nabita zelo trdno, zakriti z zelenjem. Mestno prebivalstvo je bilo vsled tega precej razburjeno, vendar ne tako kakor bi bili Nemci v — Celju. Da pokažejo cesarju, kako patriotičnega mišljenja so, so nastavili skoro na vsakem oglu posebno godbo, ki je vsaka igrala samo — cesarsko pesem.

Reška gubernija.

(Sprejem novega guvernerja.) Danes na torek se je vršilo na Reki slavnostno sprejemanje novega guvernerja. Grof Nako se je pripeljal na Reko ob desetih dopoldne s posebnim brzovlakom z velikim spremstvom. Ob

spalo. Počasi so se dvigali proti nebu beli oblaki dima in le tu in tam se je vzpela iz kakega dimnika svetla iskra, da je v istem hipu že zopet ugasnila v hudem mrazu. Jakuti kurijo celo noč, vendar niso njih peči nič izdatne. Prvi, ki se zbudi vsled nastopajočega mraza v koči, pa zopet naloži na ogenj.

Molče je stal tujec nekaj hipov in zrl proti selu. Potem je vzdihnil.

„Tudi tukaj je selo... Kako dolgo že nisem videl nobenega takega. Saj Jakuti navadno ne stanujejo skupaj, le raztreseno. Ko bi se preselil še jaz sem? Morda bi tu celo ostal?“

„In pri vas se ne morete vdomačiti? Kjer imate celo gospodarstvo! In vendar ste dejal prav pred kratkem, da ste zadovoljen s svojo usodo.“

Ni mi takoj odgovoril.

„Ne morem! Da bi vsaj tega kraja nikdar ne videl!“

Stopil je h konju, in ga pogladil po vratu. Razumna žival ga je pogledala s svojimi velikimi očmi in zarezetala.

„Dobro, dobro!“ je dejal Vasilij in božal žival, „takoj te odvežem. Samo jutri me ne zapusti, ljuba živalica. Jutri dirkamo s tatarskimi konji za stavo. Moj konj je izvrstna žival, kakor veter. Bila je v moji šoli.“

Nato je odvezal konju uzdu. Žival je stopila k jaslim sama. Midva pa sva se vrnila v kočoo.

(Dalje prih.)

šla naša pot. Gosta megla leži spomladi nad Sahalinom, in k sreči je je bilo tudi tega dne zelo mnogo.

Ko zlezemo polagoma na vrh hriba, potegne veter in odžene meglo iz doline proti morju. In tu vidimo pred seboj ves vojaški kordon v Varkih: vojaki so hodili po dvorišču sem in tja, psi so vohali okrog in straže so dremale... Odvalil se nam je cel kamen od srca: resnično ni manjkalo dosti, in ležali bi volku v žrelu.

„Kaj pa je Buran? To je vendar vojaški kordon!“

„Seveda“, pravi on, „to so Varki“.

„Ljubi Buran, ne jezi se, ti si med nami sicer najstarejši, ali vendar se zdaj na te ne moremo zanašati. Ti nas zapelješ bogzna kam!“

„Bratje“, pravi on, „star sem in zato mi odpustite! Štirideset let se že potepam povsodi na okrog, ali zdaj ne morem več. Zapušča me včasih tudi spomin: marsikaj mi je še živo pred očmi, ali mnogo mi je že odpadlo. Odpustite mi! Zdaj moramo hiteti od tu, kar se da, drugače nas zaloti kdo izmed njih, zavoha nas kak pes — Bog obvaruj!“

Hiteli smo naprej. Spotoma smo se posvetovali in sklenili, da ne pustimo Burana iz oči. Mene so volili svojim vodnikom; torej sem imel odločevati, kdaj počivamo in ukazovati; Buran pa naj bi šel pred nami, ker mu je bila pot znana. Pri klatežih so noge krepke: naj opeša in omaga celo telo, noge nam služijo še vedno.

enajstih se je vršilo zapriseganje, popoldne je bil izlet po Kvarnerskem zalivu, na večer pa priredi guverner pojedino, na katero je bilo povabljenih nad tisoč oseb.

Moravska.

(Tehnika v Brnu.) Zdaj je končno vendar odrejeno, da se prične še v tem letu z zidanjem češke tehnike v Brnu. Tehniko bo tvorilo troje velikih paviljonov in posebna zgradba za stroje. Stavbeni proračun znaša okrog 300.000 kron.

Ogrska.

(Madžare hočemo zadaviti.) Tako je trdil Košut pri nekem sestanku zaradi kanala med Dunavom in Tiso. Njegova izvajanja so vzbudila v gotovih avstrijskih krogih neprijetno razočaranje. Do leta 1917. mora pripraviti Ogrska vse, da se odtrga od Dunaja in si napravi pot proti vzhodu in jugu, t. j. po Donavu čez Galac v Romuniji in po železnici na Reko in od tod po morju. Ta dva namena bo pospeševal kanal, ki bo vezal Dunav s Tiso, nadalje Vukovar Sameški kanal, nadalje reguliranje Save in Kulpe do Karlovca ter nova proga na Reko, ki ne bo imela toliko kurv in se ne bo vzpenjala tako neenakomerno in visoko, kakor sedanja proga. Posebna komisija se ima pečati po njegovem ukazu z električno trakejo na tiški progogi. — Kakor je videti, ima Košut velike ideje, pot na Balkan in na morje, za kar ni slepa samo naša vlada, ampak tudi mi Slovenci.

Srbija.

(Izid volitev.) Volitve v skupščino so se vršile minulo nedeljo. Vladna stranka je dobila do sedaj večino 13 glasov. Izid kaže do sedaj sledečo podobo — devet ožjih volitev je še treba in pri teh upa dobiti vlada vsaj še štiri mandate — zmerni radikali 84, neodvisni . . . 50, liberali . . . 14, progresisti . . . 2, socialisti . . . 1, še potrebnih . . . 9, skupaj . . . 160.

(Zarotniško vprašanje) še vedno vznemirja javnost. Upajmo, da se je zgodilo zdaj zadnjič. Belgradski odbor, ki si je stavil kot svojo nalogo, da se reši zarotniško vprašanje zakonitim putem, je naznanil namreč angleški vladi, da ima kralj Peter še vedno dva adjutanta na dvoru, ki sta bila zapletena v zaroto. Na vprašanje Anglije, kako stoji s tem, pa je odgovorila Srbija, naj vendar angleška vlada ne verjame vsakemu denunciranju, češ ta je bil tudi zarotnik, zlasti če ni nikjer niti najmanjših dokazov. Anglijo je ta odgovor zadovoljil. Prihodnje tedne že pričakujejo v Belgradu angleškega poslanika.

(Kraljevi tajnik Nenadović.) Srbski kralj je hotel imenovati svojim berlinskim poslanikom bivšega svojega tajnika Nenadovića. Nemški cesar pa je sporočil srbski vladi, naj kralj tega ne stori, ker je tudi Nenadović zapleten v zaroto, če tudi je bival ob času umora v tujini. (Zanimati utegne, da ima tajnik Nenadović na nekem gradu blizu Ljubljane bližnje sorodnike.)

Bolgarija.

(Kovanje novcev.) Bolgarija je razpisala kovanje srebrnih novcev za štiri milijone levov (1 lev = 1 frank.) Najugodnejšo ponudbo je stavila budimpeštanska trgovska banka. Njej je poverila Bolgarija torej kovanje novih srbrnih levov.

(Priprave za sokolski zlet v Zagrebu.) Za to veliko slavnost, za katero vlada tudi med Slovenci veliko zanimanje, se pripravljajo tudi bolgarska telovadna društva. Zveza teh društev se je obrnila za pomoč na ministrstvo zunanjih del. Bolgarski telovadci menijo prirediti poseben vlak v Zagreb.

Galicija.

(Med kmeti vre.) Maloruski kmetje v Galiciji so se pričeli opasno gibati. Ni še dolgo od tega, ko so imeli tam velike politične shode — kakor nekdanji slovenski tabori — katerih se je vdeležilo od 15—25.000 kmetov. Zdaj pa so

pričeli tako odločno nastopati za svoje pravice in proti žlahti, da je poslala vlada v nekatere kraje po več kompanij pehote. Kmetске sinove proti kmetom — na ta način hoče zatreti vlada samostojno nastopajoče kmete!

Makedonija.

(Izseljevanje v Ameriko.) Belgradska „Politika“ javlja, da je šlo od 1. januarja t. l. samo preko Belgrada v Ameriko okrog tri tisoč Makedoncev. Strahovita podoba za one nesrečne kraje.

Francija.

(Proces zaradi Dreyfusa.) Vojno sodišče v Renu je spoznalo dne 9. septembra 1899 Dreyfusa krivim izdajstva in ga obsodilo na desetletno ječo na nekem samotnem otoku. Zdaj pa so se vršile nove preiskave zaradi te obsodbe. Dreyfus pride zopet pred sodišče, ker je razsodba vojnega sodišča v letu 1899 razveljavljena.

Nemčija.

(Sestanek z ruskim carjem. Nemški cesar se poda na kronanje norveškega kralja in se snide potem z ruskim carjem. Dan in kraj je še nedoločen.

(Kolonialni škandali.) Kamerunskega guvernerja Puttkamerja je vlada vsled škandalov, ki jih počel v tej koloniji, odstavila. Javnost seveda ni dobila nobenega uradnega razglasa o Puttkamerjevih škandalih pred oči. Zdaj pa je objavilo dvoje nemških listov tajne akte iz državnega kolonialnega urada. Nemški kancelar je ukazal uvesti takoj strogo preiskavo, vendar ni dosti upanja, da dobi tistega, ki je izdal te, nemške kolonialne razmere tako kompromitirajoče akte. Za slučaj, če krivca ne dobe, je javil kancelar, da nadomesti vse uradnike v kolonialnem uradu z novimi močmi.

(Napredovanje Poljakov.) Pri volitvah v bitomsko-tarnogorskem okraju je zmagal poljski narodni kandidat, novinar Napjeralski, proti svojemu protikandidatu, nekemu Nemcu, tako sijajno, da je dobil za celih 18.000 glasov več kakor nemški kandidat v istem okraju pri zadnjih volitvah.

Italija.

(Trdnjava Benetke.) Urednik lista Messaggero je imel pogovor z nekim italjskim admiralom vsled utrdbe beneške luke. Admiral je dejal, da je današnje pristanišče v Benetkah nezadostno za sprejem večje vojne mornarice in da je treba nekatere utrdbे popolniti. Predvsem pa je treba dva kanala, Lido in Malamocco v pristanu primerno poglobiti. Na vprašanje, če rabi Italija v Adrijanskem morju še kako drugo pomorsko utrdbo, je odgovoril admiral, da Benetke zadostujejo.

(Poskusi z novimi topovi.) Italija je poskušala te dni nove topove. Streljali so v debele Krupove jeklene oklopnjače. Nekatere kroglice so jeklo prodrle in se potem razsule, druge so obtičale v oklopnjači, tretje so jeklo prodrle in ostale nepoškodovane. Izdelki tvrdke Frith so se pokazali kot najboljši.

Vatikan.

(Novi škofi.) Papež imenuje v kratkem šest do sedem novih francoskih škofov.

Anglija.

(Obisk nemških časnikarjev.) Nemške časnike sprejemajo na Angleškem povsodi z velikim navdušenjem. Povdarjajo ob vsaki priliki, tako Angleži kakor Nemci, da morajo biti odslej prijateljski odnošaji med obema sorodnima narodom prijaznejši kakor so bili doslej. Glasno so povdarjali na eni kakor na drugi strani angleško-nemško solidarnost. Zanimivo je, da so pričeli s takimi govori povsodi Nemci. Morda je pri Angležih samo „dober ton“, da ne kvarijo svojim nemškim kolegom časnikarjem veselega navdušenja.

Filipini.

(Napad ameriških vojakov.) Tri sto domačinov na ameriških otokih Filipinih je napadlo policijsko stacijo Bureau. Domačini so pet mož amer. varstvene čete ubili, pet so jih nevarno ranili, druge so odpeljali v sužnost.

Štajersko.

Štajerska v volilnem odseku. Število slovenskih mandatov na Štajerskem je bilo sprejeto v volilnem odseku v isti višini, kakor je določala vladna predloga, namreč šest. Predlog slovenskih poslancev, naj se ustanovi še sedmi slovenski mandat, je propadel z 21 proti 26 glasovi. Združeni Nemci so glasovali proti združenim Slovanom.

8 kandidatov se poteguje pri nas za celjski volilni okraj. Osem kandidatov — in volilem bo težje izbirati, kakor kmetu na sejmu živino. Duhovniki, sodni svetniki, profesorji, inženjerji itd. Iz Gorice, iz Dunaja, iz Moravskega, iz Maribora: od povsodi prihaja glas kmetских prijateljev. Osem želj, sedem jih bo moralo ostati neizpolnjenih. Kako bridko! Končno še imena kandidatov: Vovšek, Vrstovšek, Zdolšek, Vošnjak; Glaser, Pukl, Medved, Povalej.

„Zdravniško društvo v Celju“. Pravila tega društva, katera so sestavili kot pripravljalni odsek gg. dr. Rakež, dr. Schwab, dr. Sernee in dr. Žižek, so od c. kr. namestnije v Gradcu potrjena brez ugovora.

Ustanovni občni zbor „Slov. trgovskega društva“ v Celju se vrši dne 1. julija 1906 ob pol 4. uri popoldne v mali dvorani Narodnega doma v Celju.

Mariborski Slovenci so ustanovili delavsko stavbeno zadrugo s sedežem v Mariboru. Naslov zadruzi, ki sežida že do letošnje jeseni troje hiš, je Dom. Zadrugne uradne ure so ob ponedeljkih in sredah od 2.—4. ure popoldne. — Sprejemajo se tudi hranilne vloge v tekoči račun in se obrestujejo zneski do 500 K po 4 %, nad 500 K po 4½ %.

Zmage v Št. Ilju v Slovenskih Goricah Nemci še vedno niso preboleli. Ves Izrael plaka ob zidu jeruzalemskem. Celjski Jeremija sedi pod figovim drevesom in premišlja o minljivosti sleparstva in goljufig, s katerim so se držali Nemci v Št. Ilju. Ah, nič na svetu ni stalnega. Vse mine.

Izlet na Dobrno se je imenitno obnesel. Slovenci so bili sijajno sprejeti, navdušenje vseh prisotnih velikansko. Dobrška nemškutarija je vsa poparjena in hoče zastaviti svoje zadnje moči, da bi imela Dobrna vendar nemško lice. No, mi smo prepričani, da je vse zaman in da je slovenstvo v Dobrni danes močnejše kot kdaj prej in da je ni mogoče izpodriniti.

Izlet na Boč priredi Podravska podružnica S. P. D. v nedeljo dne 1. julija. Odhod iz Poličan ob devetih zjutraj. Iz Boča izlet v Studenice, kjer počakajo izletnike tisti, ki niso mogli oditi zjutraj.

V Črešnjevcu pri Slovenski Bistrici je sklenil krajni šolski svet, da mora biti pouk v zadnjem razredu ljudske šole nemški. Temu bi se mi ne čudili, da smo kje sredi Nemčije, ali naš kraj je popolnoma slovenski in zato je obžalovati in pomilovati člane tega sveta, da so tako ponižni sluge Bistriškega Stigerja, kajti znano je, da je ta naše razmere tako razsvitljajoči odlok črešnjevskega krajnega sveta Stigerjevo delo.

Veleposestvo vojvode Mecklenburg-Schwerin na Gornjem Štajerskem je kupil ljubljanski veletržec Ivan Knez za poldrugi milijon kron. To veleposestvo je baje eno največjih na Štajerskem.

Pazite na vlak! Zadnji petek zjutraj je šla 38 let stara Antonija Cinglak v zadnjem trenutku predno je prišel tovorni vlak čez cestno križišče pri Teharjih (pri Turkovem mlinu). Ker se ni dovolj hitro umaknila, jo je zadel vlak in so se ji krila zapletla v neko stopnico. Tako jo je vlak seboj nesel kakih 100 m, dokler se ni posrečilo strojevodji vlak ustaviti. Težko poškodovano Cinglak so prenesli v celjsko bolnišnico. Malo je upanja, da bi ponesrečenka, ki je mati štirih nepreskrbljenih otrok, okrevala.

Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu priredi dne 4. julija t. l. ob 8. uri zvečer v restavraciji „Stadt Neugraz“ slavnosten večer v čast slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda ter vabi s tem vse graške Slovence k mnogobrojni udeležbi. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

Zlikovci — iz narodne nestrpnosti? V okolici Šoštanja in Velenja morajo biti zlikovci zlasti sovražni Slovincem. Pred dnevi so napadli nekega slovenskega nič hudega slutečega delavca, ko se je vračal po noči domov, v nedeljo po noči pa so pobrali železne kline na oseh pri kolesu voza, na katerem se je peljala večja družba Slovencev s slavnosti v Dobrni. K sreči, da so zlikovstvo izletniki še pravočasno zapazili, drugače bi se znala zgoditi še velika nesreča. Upati je, da pridejo hudobneži čim prej oblastem v roke.

V Rimske Toplice je prišlo do srede tega meseca 69 strank s 167 osebami, v kopališče nove Dobrne pa 177 strank z 263 osebami.

Ulom v pisarno. V noči od 21. na 22. t. m. so neznani zlikovci vlomili v pisarno rudnika na Ojstrem. Iz ročne blagajne so odnesli nekaj nad 700 K in sicer skoraj samih kronskih petakov. Sklepa se, da je storilec človek, kojemu so krajevne, zlasti pisarniške razmere dobro znane.

Neprevidnosti posledica. Med južnoželezniškima postajama Pragersko-Rače polagajo nove šine. Ko sta dne 20. t. m. dva delavca razkladala šine z voza, sta eno tako neprevidno spustila, da je padla njih tovarišu Jambroviču iz Orehovice na nogo in mu jo zlomila v stegnu. Jambrovič ima skrbeti za svojo staro mater in sestro.

Kaj povzroči alkohol. Pijani delavec I. je svojega nekaj nad eno leto starega otroka prijel za noge in vlekel za seboj tako, da je ubogo dete bilo z glavo ob cestni tlak. K sreči je prišel hitro zraven mestni redar in je živinskega očeta zaprl. Nesrečnega otroka so prevzeli v varstvo usmiljeni ljudje. Ob istem času ko se je to godilo, je ležala otrokova mati v bolnišnici na mrtvaškem odru.

Koroško.

Izpred okrožnega sodišča v Beljaku. Tukaj je stal pred okrožnim sodiščem železniški sprevodnik Ružička, ker je dejal na nekem shodu, da je dunajski župan, krščanski socialist Lueger „oberlump“. Obtoženec je delikt pripoznal, dejal pa je, da ni mislil pod tem Luegerjave osebe, ampak način njegove politike in njegovo stranko. Luegerjev zastopnik je zahteval strogo kazen za obtoženca, vendar je bilo prisojenih temu samo deset kron globe. Luegerjev pooblaščenec je vložil proti nizko odmerjeni kazni takoj svoj protest.

V Ziljsko dolino! Ziljska dolina, kjer so se ohranile šege naših očetov do danes, je malokateremu Slovincu znana. Občudovat nas hodijo Nemci iz Šmohorja, Tržiča in drugod, a Slovenci se za nas ne menijo. Da bi ti večkrat zahajali v naše kraje, bilo bi našim ljudem v vzbujenje. Spoznali bi se sčasoma bratje po narodu. Tako pa moram reči, da Nemeč prav pridno zahaja k nam, in se ni čuditi, da pri Zili v vedno večji meri vlada nemčurstvo. Naj bi napravila razna slovenska društva, zlasti pa Sokoli iz Kranjske in Primorske k nam svoje izlete — kako mnogo bi storili za naše probujenje. Nič plakati in tožiti, nič pisariti o „tužnem Korotanu“ — to so samo prazne besede in družega nič. Ampak veselo na delo. Edino to vede do uspehov.

Po naključju? V Severni Soteski pod Rebreco je bil 20 t. m. ob 8. uri zjutraj ustreljen Jožef Bogataj iz Škofje Loke na Kranjskem doma, oženjen, 63 let stari berač. 38 ur pozneje se je kot storilec sam oglasil neki Metko, delavec v tamkajšnji papirnici. Pazil je na srnjaka, pravi, a se mu je puška izprožila po naključju.

Samomor mladega dekleta. Minuli četrtek je našel v Celovcu stanujoči cestni mojster v pokoju P. svojo lastno, 19 let staro hčer v podstrešju obešeno. Kaj da je mladega dekleta gnalo v smrt, ni znano.

Cerkveni tat prijet. Jernej Plešovnik, ki je kradel navadno v cerkvi na krnskem gradu, priznal je tudi, da je ukradel na Jesenicah 1000 kron, in da je vlomil tudi v Št. Vidu pri Rikarji vasi.

Za narodno in gospodinjstvo šolo v Št. Jakobu v Rožu je dosedaj darovanih 15.000 K.

Pobijalci šip v Št. Rupertu pri Velikovem oproščeni. Nobeden ni hotel priznati zločinstva. Vsi so se izgovarjali, da so bili tako pijani, da niso vedeli kaj so delali. Če so bili zares tako pijani, zakaj se je pa to zgodilo ravno na „Narodni šoli“?

Mlad ropar. Predpretekli torek je vlomil v grad barona Reyerja pri Sv. Juriju pri Celovcu kakih 20 let star postopač. Pokradel je vrednosti za kakih 190 kron. Ko ga je graščinsko obojbe zalotilo, je zbežal z ukradenimi rečmi, pri tem pa tudi iz revolverja na obojbe streljal, k sreči ni nobenega zadel. Tatu še niso prijeli.

Vojaški manevri se vrše pri nas letos med Kotarčem, Št. Vidom na Glini, Starim Dvorom in Brežami za pešpolke št. 17, 7, bosanski št. 2 in lovske bataljone št. 5, 8, 9 in 17. Vaje se končajo 4. septembra.

Kopališče ob Vrbskem jezeru je bilo minulo nedeljo oficijelno otvorjeno. Kopališčno godbo oskrbuje letos mestna godba, broječa 30 mož.

Kako je lep vojaški stan. Na stranišču domobranske vojašnice v Celovcu se je ustrelil neki pešec, kateri je šele ozdravljen prišel iz bolnišnice. Težko ranjenega so zopet nazaj odpeljali v domobransko bolnišnico.

Nemci v Borovljah si osnujejo podružnico nemškega šulferajna iz Belepeči. Na praznik sv. Petra in Pavla praznujejo ustanovitev te podružnice.

Primorsko.

Italjansko vseučilišče. Okrog sto italjanskih visokošolcev v Gradcu je sklenilo na nekem zborovanju resolucijo, v kateri povdarjajo, da hočejo pričeti s prav resno akcijo, ker noče ustanoviti niti vlada niti zbornica italjanskega vseučilišča v Trstu.

Manevri na morju, o katerih smo že poročali, se prične najbrže z dne 11. septembrom. Istočasno imajo na suhem svoje vaje, združeno z mornarico, infanterijski polki. Vaje mornarice za te manevre so se pričele že 15. t. m. pod vodstvom podadmirala Jedine.

Furlanska železniška družba je imela v lanskem letu vseh dohodkov za 217.944 kron, stroškov za 146.926 kron, torej prebitka 77.234.

Nesreča v Gorici. Zavirač Zidanek s Kranjskega je hotel skočiti na tovorni vlak, pa mu je pri tem spodletelo, tako da je padel pod kolesa. Uro zatem je umrl.

Za tolminsko slavnost, ki se vrši 8. septembra, vlada povsod veliko zanimanje. Že danes lahko rečemo, da bo ta veselica treh društev res narodno slavlje v pravem pomenu besede. Pevsko društvo Kolo priredi za to slavnost poseben vlak v Tolmin.

Zopet več vojakov. V Gradiško je dospelo blizu poltristo vojakov, med temi več častnikov od polkov in eden od generalnega štaba. Za njim pride še nekaj častnikov in prostakov od mornarice. Imajo nalog proučiti vojaške in strateške razmere v Primorju.

Nezvest uradnik. V Gorici so zaprli sodnijskega kancelista E. Jucha radi uradnega poneverjenja. Juch je bil več časa kancelist pri okrajni sodnji v Boveu, kjer je poneveril denarja baje do deset tisoč kron. Pred kratkim je bil prestavljen v Gorico, kjer so tudi že prišli na sled poneverjenju majhne vsote. Juch je imel svojo ženo v Gorici, kateri je pošiljal denar, podpiral pa je tudi stariše. Okrajni sodnik v Boveu je na dopustu, namestuje ga sodnijski tajnik Fon iz Gorice, ki je prišel na sled poneverjenju.

Zaradi nadpisov v Trstu in v Rokolu pri Trstu je interpeliral poslanec Spinčič železniškega ministra. Zahteval je, da se napravijo poleg nemških in italjanskih tudi slovenski.

Vesel pojav — trgovci na noge! Čujemo, da se ustanavlja v Tolminu poseben konsorcij trgovcev, nekaka velika nakupovalna zadruga, ki naroča blago skupno in ga oddaja potem svojim članom. Na ta način ne dobe samo trgovci blaga mnogo ceneje, ampak tudi občinstvo, ker odpade cela vrsta prekupovalcev Židov, katerih vsak si je napravil pri blagu, preden pride v roke tolminskemu trgovcu, masten dobiček.

Na Učki Gori pri Opatiji, na 1394 m visokem vrhu se vrši na nedeljo dne 8. julija ustanovni občni zbor pazinske podružnice Slov. plan. društva. Odhod iz Pazina v soboto popoldne. Kdor hoče pristopiti k društvu, naj se obrne na g. L. Broliha, profesorja v Pazinu. Kakor se nam poroča, vlada povsod po Istri veliko zanimanje za novo društvo.

Dve smrtni obsodbi. V zadnjem porotnem zasedanju v Trstu sta bila Anton Vitez in Ivan Tul obsojena na smrt zaradi zavratnega umora. Najvišje sodišče je pa smrtno obsodbo dvignilo in odredilo novo razpravo.

Nenavadna izsleditev samomorilca. V Trstu je pasla Ana Bizjak v bližini oddaljene ulice Tomaso Grossi koze. Neka koza je pri tem naletela na mrtvo truplo in vrnivši se je opozoril smrad Bizjakovo na nekaj izvanrednega. Šla je pogledat in zapazila skoro docela gnilo truplo. Oblast je izpoznala truplo Ivana Šorna, očeta šestih otrok. Šorn ni maral za delo, obitelj je redil njegov najstarejši sin. Najbrž ga je gnalo v samoumorilno smrt njegovo klativiteško življenje.

Dež. šolski svet za Goriško-Gradiško je dobil po cesarjevem imenovanju sledeče člane: prošta Faidutija, realčnega kateheta Zorna in gimn. ravnatelja Križniča, vsi iz Gorice.

Kranjsko.

Svoji k svojim. Sto in stokrat so že zapisali ta klic slovenski listi. Pozivljali so in rotili: ne kupujte pri tujcih, ne hodite k Nemcem, podpirajte domače podjetnike. Držal se tega seve nihče ni, najmanj tisti voditelji, ki so najbolj kričali. Znano je, da se je napovedal tak bojkot tudi pivu nemške pivovarne bratov Kosler iz Šiške pri Ljubljani. Napovedali so ga organizirani slovenski delavci, ker je postopala ta nemška tvrdka napram njim žaljivo in nesramno. Obrnili so se s prošnjo do slovenskega občinstva, naj ne pije tega nemškega piva, naj ne zahaja nikamor, kjer se toči Koslerjevo pivo, ampak le tja, kjer je na razpolago domače, bodisi Auerjevo, delniško, Mengiško itd. Ali kaj se je zgodilo? Celo slovenska društva prirejajo veselice še danes na prostorih, kjer se ne toči samo to troje pivo, ampak je direktno last te nemške tvrdke. Gotovo žalosten pojav, in najsi je govorilo vse drugo, da prirede veselico na tem vrtu — glas slovenskih delavcev in čut narodne zavednosti napram svojim podjetnikom — rojakom, ki dajejo del svojega dobička celo družbi sv. Cirila in Metoda, bi jim moral prepovedati hoditi tja, kjer se šopiri tujec.

Zaradi dogodkov v Sori se je vršila minuli teden v Ljubljani kazenska razprava. Vsled zaslišanja novih prič pa se je razprava prekinila. Akti so se odposlali pravdnistvu, da prične s preiskavo. Kdaj se z razpravo nadaljuje, še ni določeno.

Šolske maše je sklenil mestni šolski svet v Ljubljani opustiti in to na podlagi odloka naučnega ministra, ki je ukazal, da se je šolskega zakona držati t. j. da ni nikogar siliti, da se vdeležuje šolskih maš. Čujemo, da nameravajo tudi razni drugi šolski sveti slediti Ljubljani in odpraviti šolske maše. Skrb za šolarje, da se vdeležijo verskih vaj, je prepuščena s tem zopet njih starišem, kar je tudi edino pravilno. Šolarji, če gredo skupno k maši, nikdar ne molijo, ker se smejejo itd., in če je temu odpomoči, se zgodi le tako, da gredo s svojimi starši. Torej vpliva sklep ljubljanskega šolskega sveta tudi v нравnem oziru dobro.

Igralec Bonačić v Ljubljani. Piše se nam iz Splita, da je angažiran mladi Bonačić iz Splita za bodočo sezono v ljubljanskem gledališču. Bonačić je mnogo obetajoča moč. Nekateri hrvatske kritike ga smatrajo izbornim komikom.

Našemu Bledu se obeta letos krasna sezona. Že v času od 1. maja do 10. junija je prišlo v to letovišče 247 gostov.

Kranjska industrijalna družba je kupila fužine v Bistrici v Rožu.

Zanimiv list je vsekakor Slovenski Narod. Kako poetično ne zna opisati najbanalnejših novic. Kaj je to „lisica je ušla“, „konj se je izgubil“!? Kako navadne besede navadnega člo-

veka. Vsak hlapec se izrazi tako. Ali zato vse drugače v uredništvu Slov. Naroda. Čujmo tako idilo, zapišimo jo, sedanjikom v posnemanje, potomcem v spomin in občudovanje: „Dva izredna aretovanca sta bila prijeta danes ponoči po mestni policiji. Oba sta imela osem nog. Da pa cenjeni bralci ne bodo mislili, da so bile to kake abnormalitete, jim brez ovinkov (kako milostno!) povemo, da sta bila ta dva ponečnjaka, konj in mlada lisica. Konja je prijel stražnik na Dolenjski cesti in ga potem oddal čez noč v neki hlev, zvitorepka pa je priskakala po Fran Josipa cesti. Le-ta pa je morala noč prespati v mestni špehovhi. Danes sta se že zglasila lastnika obeh in dobila „krokarje“ nazaj. — In zdaj se še vedno dobe zlobni ljudje, ki očitajo, kako surove besede in nizek ton rabi ta list. Jadikujejo nad ostro pisavo tega lista — in vendar, kako nežnih besed ne rabi, s kako ljubeznivostjo ne pripoveduje o „mladi zvitorepki“, ki je „priskakljala“ itd. Lisica je prišla — ne, takih vsakdanjih nemilih izrazov ne prenese rahločutje Slov. Naroda. O zlati vek...

Nesreča. 55letna Marija Dolenc iz Železnikov je v gozdu, kjer je nabirala suhljad, padla z glavo na neko skalo tako nesrečno, da je v kratkem umrla.

Električna železnica med Reko in Karlovcem. Ogrski trgovski minister Košut si zelo prizadeva, da bi uvedel na progi med Reko in Karlovcem, ki je dolga okrog 100 km, električno železnico. S tem bi bila povspešena tako hitrost vlakov kakor bi se tudi izdatno povzdignil promet z blagom na tej poti.

Z avstro-italijanske meje. Ob meji proti Italiji, v bližini Ale na Tirolskem, so prijeli naši orožniki dva laška karabinjera, ker sta prestopila mejo. Orožniki so izročili italijanska vojaka našemu obmejnemu komisarju, ki ju je izročil zopet italijanskim oblastem. Kolikokrat že niso prestopili italijanski planinski vojaki naše meje! Poznajo naše gorske steze in utrdbе bolj, kot mi sami.

Nove vojaške uniforme za avstrijsko armado poskušajo pri infanterijskem pešpolku št. 60 in lovskem bataljonu št. 25. Povsodi je dobila po ena kompanija novo obleko, ki obstoji iz bluže s širokim ovratnikom, iz plašča, katerega kožuh se da odpreti, iz hlače sivkaste barve, kakor jih nosijo nemški vojaki v Afriki itd. Pa tudi kape, jermeni pri telečnjaku in patronskih taškah so drugačni, kakor jih nosijo pri polkih do zdaj.

Ulom v realko. Na graški realki so ulomili do sedaj neznani ljudje v sobo nekega profesorja in nekega suplenta in pokrali tam nekaj pismenih maturitetnih nalog ter kataloge 2., 3. in 7. razreda. Nekateri slutijo, da je iskati ulomilce med letošnjimi abiturienti.

V rudnikih za zlato v Transvalu, ki so bili nekdaj last Burov, a jih poseduje danes Anglija, je uslužbenih 78.682 delavcev. Zlata so pridobili lani v teži 461.302 unci, kar znači vrednost 47 milijonov kron.

Izdelki iz gumija se podraže glasom sklepa kartela avstro-ogrskih tovarnarjev za pet odstotkov.

Velikanski spomenik posvečen delu meni napraviti najslavnejši francoski kipar Rodin. Spomenik bo imel podobo velikanskega stebra, okrog katerega se vijejo stopnjice, na katerih stojijo delavci. Spodaj so rudarji, potapljavci, potem zidarji, tesarji, kovači itd. Na vrhu bo simbol blagoslova, ki prihaja iz neba. Seveda tako velikanski zasnovanega spomenika ne bo mogel izdelati že priletni Rodin. Napravil bo le večje glavne podobe, ostalo izvrše razni umetniki.

Čuden mož je poljski poslanec Wilk Andrej. Kradel je v avstrijski poslanski zbornici papir in ga odnašal po cele sklade domov. Deželni poslanec Šponder mu je očital to početje, a Wilk ga je tožil pri krakovskem sodišču. Šponder pa je nastopil dokaz resnice in dokazal, da je Wilk res kradel papir v parlamentu. Poslanska zbornica meni zdaj Wilka izročiti sodišču, da se oproste poslanci na ta način občevanja z Wilkom.

Kako je lep vojaški stan. Na Steinfeldu imajo topničarji strelne vaje z ostrimi patroni. Pri tem vporabljajo stare topove iz leta 1863., ki jih morajo nabijati še spredaj. Po vsakem strelu je treba pogasiti z mokrim omjelom vse iskre, ki ostaneje še v topu, da se smodnik pri zopetnem nabijanju ne vname. Seveda nima vojaška uprava za prostake nikdar denarja in za njih varnost ji ni prav nič mar. Omjela, ki so jih dobili vojaki, so bila tako obrabljena, da jih ni bilo dosti več od praznega kolca. S tem so morali gasiti iskre! Ni čuda torej, da tega neki prostak ni zadostno storil. Ko je naložil v topovo cev smodnik, se je takoj vnel in mu puhnil v obraz in prsi. Vsega ožganega so prepeljali v bolnico, kjer je mladi vojak po nekaj urah izdihnil. Kaj pomaga, še so dobili topničarji takoj drugi dan nova omjela!

Zidanje rakev

(grobnič) na novem centralnem pokopališču izvrši po najnižji ceni

stavitelj novega pokopališča

po oblastveno odobrenih določilih za zgradbo pokopališča.

Natančneje se poizve

12—2

v tehnični pisarni g. Ferd. Trumlerja
mestnega stavitelja v Ljubljani, Pred Škofijo št. 3.

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvažnejša knjiga o preoblagodarjenju z otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja diskretno proti 90 v. v avstr. poštinih znamkah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296 Lindenstrasse. 50.

Krojaškega vajenca

sprejme takoj ali v 2—3 tednih

Ivan Magdić

krojaški salon za gospode • Ljubljana

3—2 Miklošičeva cesta 10, nasproti hotela „Union“.

Tri goldinarje

velja poštni zabojček brutto 5 kilo (okoli 50 do 60 kosov)

lepo sortiranega **toaletnega mila (odpadkov)**

z vijoličnim, rožnim, heliotrop, mošusovim, šmarničnim breskvinim itd. duhom.

Razpošilja proti povzetju podjetje Manhattan

Budapešta, VII. Bezeredy ul. 3.

Zakonito zavarovano.

Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznjivo.

Edino pravi je

Thierryjev balzam

le z zeleno znamko z nuno.

Staroslaven, neprekosljiv zoper motenje prebavljanja, krče v želodcu, koliko, prehlajenje (katar), prsne bolezni, influenco itd. itd.

Cena: 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo splošno znano kot „non plus ultra“

za vse še tako zastarane rane, vnetja, poškodbe, ture in otekline vseh vrst. — Cena: 2 lončka K 3-60 franko razpošilja le proti predplačju ali povzetju 25

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Brošuro s tisoči zahvalnih pism zastonj in franko.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah in medic. drogerijah.

Vir zdravja so brezalkoholne pijače

mej temi s pomočjo

Maršnerjevih šumečih limonadnih bonbonov

okus malin, citron, jagod, črešenj, dišečih jagod prirejene

šumeče limonade

nedosežne.

Edino pristne s to varstveno znamko.

Vsakoletna poraba nad 40 milijonov.

Edini izdelovalec

Prva češka akcijska družba

orientalnih sladkornih in čokoladnih izdelkov

Kraljevi Vinogradi, prej J. Maršner.

Prva kranjska tvornica klavirjev v Ljubljani

Rimska cesta 2. Hilšerjeve ulice 5.

WARBINEK-OVI

== pianii so neprekosljivi!

Klavirji, harmoniji, tudi samoigralni, električni. Prodaja se tudi na obroke. Stare klavirje jemljem v zameno. Dajem tudi naposodo. Uglasevanja in poprave se izvršujejo točno in dobro. Solidne cene. Petletna garancija. Prepričajte se osebno.

PFAFF šivalni stroji

so najboljši

za družinsko uporabo.

Šivajo, krpaajo in vežejo.

Neprekosljivi za obrtne namene,

šivajo naprej in nazaj.

! Kroglasto ležišče!

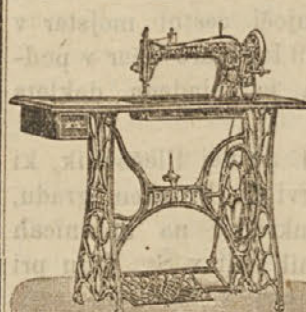
Glavni zastopnik

Fr. Tschinkel

Ljubljana • Kočevje

Mestni trg 9. v gradu.

52—1

slo.
Heiman.

Cenjenim gospodinjam
priporočamo najtopleje
pravi : Franckov: pridatek k kavi
kot najboljši kavni surogat,
izdelovan iz tozemskih surovin
v domači tovarni
Henr. Francka sinov
v Zagrebu.

Varstvena znamka.

D. X 7371 Mz. 06 I.
J. W. L.

Ces. kralj. privil. tov. za kav. sur.
16. grud. 1880, št. 13120.

Linec o/D.